

Luonnehdinta

Jokirapu on Suomen ainoa kotoperäinen rapulaji. Se saavuttaa yleensä 12–15 cm pituuden ja painaa enimmillään hiukan yli 200 g. Rapu on kymmenjalkainen, ensimmäinen jalkapari on kehittynyt voimakkaiksi saksiksi. Ruumista peittää kitiinikuori, jota ravun täytyy vaihtaa kasvaessaan. Jokirapu saattaa elää noin kaksikymmentävuotiaaksi. Jokiravun erottaa helposti Suomeen istutetusta täpläravusta (*Pacifastacus leniusculus*): jokiravulla on karkea nystermäpintainen panssari, eikä sillä ole vaaleaa laikkuja saksiraajan hangassa kuten täpläravulla.

Elinympäristö ja levinneisyys

Jokiravun luontaisen levinneisyyden pohjoisraja kulki linjalla Kaskinen–Mikkeli–Lappeenranta. Levinneysyettä on laajennettu istutuksin, niinpä jokirapua tavataan nykyisin napapiirillä asti. Jokirapu elää pääasiassa virtaavissa vesissä, vain eteläisessä Suomessa vahvoja jokirapukantoja on myös suurissa järvissä. Rapu viihtyy matalalla ranta-alueella, kivikkopohjilla ja jyrkillä rantarinteillä. Rapu on pohjaeläin, joka on aktiivinen yöaikaan, ja piiloutuu päiväajaksi kivenkoloihin tai rantapenkkaan.

Nykytila ja uhkatekijät

Jokirapukanta romahti varsinkin Etelä-Suomessa noin sata vuotta sitten rapuruton vuoksi. Rapuruttosieni (*Aphanomyces astaci*) voi levitä vesistöstä toiseen

istukasrapujen, ravustus- ja kalastusvälineiden, veneiden ja kalojen mukana. Istutettu täplärapu on merkittävä rapuruton levittäjä. Lisäksi jokirapu häviää kilpailussa aggressiiviselle ja nopeakasvuiselle täpläravulle. Jokirapukantaa uhkaavat myös vesirakentaminen ja vedenlaatua heikentävät maankäyttömuodot valuma-alueella, kuten metsien ja peltojen ojittaminen sekä turvetuotanto. Vedenlaatua heikentävät myös teollisuuden ja maatalouden päästöt vesistöihin sekä vesien happamoituminen. Jokirapusaaliin perusteella on laskettavissa, että Suomessa elää edelleen miljoonia jokirapuja hyvin monissa järvissä ja joissa.

Hoitosuositukset

Ravun hoidosta vastaa maa- ja metsätalousministeriö ja sen alainen kalataloushallinto. Lisätietoja löytyy osoitteesta www.rktl.fi > Kala > Rapu.

Lähteet

- Kalatalouden keskusliitto 2010. Rapuesite. [Viitattu 11.6.2010.] www.ahven.net > Tuotteet > Esitteet > Rapuesite.
- Kilpinen, K. 2003. Suomen rapu – ravun nousu, tuho ja tulevaisuus. Edita, Helsinki. 246 s.
- Maa- ja metsätalousministeriö. 2012. Kansallinen rapustrategia 2013-2022. Työryhmämuistio mmm 2012:10. 41 s.
- Pursiainen, M. & Rajala, J. (toim.). 2010. Raputaloustarkastus 2009. Riista- ja kalatalous – selvityksiä 8/2010. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. 42 s.
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2009. Raputalousohjelma. [Viitattu 11.6.2010.] www.rktl.fi > Kala > Rapu.